

ROZBOR HOSPODAŘENÍ PSYCHIATRICKÉ NEMOCNICE BRNO ZA ROK 2019

Rozbor hospodaření Psychiatrické nemocnice Brno (dále jen PNB) je tématicky uspořádán ve smyslu přípisu ředitele odboru přímo řízených organizací MZ ze dne 21.1.2020, č.j. MZDR 2764/2020-1/OPR.

Celkové stručné zhodnocení činnosti

PNB v roce 2019 splnila svoje poslání příspěvkové organizace ve smyslu úkolů v léčebně preventivní péči, provozovala 761 lůžek následné psychiatrické péče, určené a potřebné ambulantní provozy a provozy SVLS a další provozy hospodářsko-technické služby podle schváleného organizačního řádu a dalších pokynů zřizovatele. Naplnila tak i v roce 2019 podmínky statusu a zřizovací listiny. Hospodařila podle platných rozpočtových pravidel ČR (zákony 218/2000Sb. a 219/2000Sb. v platných zněních).

Významněji do činnosti PNB zasáhly tendence v socioekonomické oblasti ve společnosti, což se projevilo ve skladbě a struktuře pacientů a klientů včetně využití lůžkového fondu a dalších kapacit LPP a HTS. Dalším významným úkolem (činitelem) byla snaha naplňovat tendence MZ v reformě psychiatrické péče tím, že od 3.6.2019 PNB zahájila zkušební provoz centra duševního zdraví (CDZ) v objektu mimo areál PNB v souladu s metodikou MZ pro tuto reformu. V závěru roku byl schválen transformační plán a pilotní projekt PNB s určením dotace s čerpáním od 1.1.2020 do 30.6.2021 v objemu 7.523 tis. Kč (z toho pro samotný rok 2020 připadá 5.016 tis. Kč). Úkoly z transformačního plánu PNB pro další roky jsou velice náročné, zejména ve snížení počtu lůžek následné péče a vytvoření části lůžek akutní psychiatrické péče.

Dalším důležitým činitelem v roce 2019 bylo přijetí nových lékařů a psychologů v zájmu predikce poznatků k postupné stabilizaci rozhodujících profesí v LPP a v dalších letech. Celkový stav zaměstnanců PNB v roce 2019 tak celkově vzrostl na 627 zaměstnanců. I při této skutečnosti rozumným hospodaření PNB dodržela racionální mzdový vývoj se všemi parametry tzv. mzdové regulace.

Zároveň byl spuštěn proces dalšího žádaného vzdělávání zaměstnanců k naplnění provozní kvalifikace a počtu zaměstnanců ve smyslu vyhlášky č. 95 a 96/2004 Sb., v platném znění. Významně se na tom podílel i systém příznání rezidenčních míst s podporou MZ.

Využití lůžkového fondu sice během II. a III.Q kolísalo, dosáhlo však v I. a IV.Q výraznějšího zlepšování. Celkový počet 761 lůžek byl využit po odpočtu léčebných propustek na 94,8% (tedy 721 lůžek). Průměrná ošetrovací doba na lůžkách dosáhla 84,43 dne, obrát lůžek dosáhl koeficientu 4,26. V tomto směru došlo v roce 2019 k mírnému zlepšení oproti roku 2018. Je třeba vzít v úvahu strukturu lůžkového fondu, zejména v odbornosti léčby pacientů vyššího věku (gerontopsychiatrie) a dále pak pacientů u soudně nařízené léčby.

Celkový hospodářský výsledek za rok 2019 byl dosažen jako zlepšený ve výši 2.084 tis.Kč. V průběhu roku (a také to dokládají předkládané reporty zasílané zřizovateli) se podílela řada faktorů, kladných i záporných:

- růst spotřebitelských cen obecně (potraviny, energie, řemeslné činnosti a práce, ceny nakupovaného materiálu pro provoz, zdražení nakupovaných služeb pro úklidy)
- růst mezd, zejména tarifních a doplňkových
- růst počtu zaměstnanců v lékařských a psychologických profesích
- složitost a pracnost smluvních vztahů a jejich úprav v důsledku nejednotných postupů pojišťoven
- odpis části dubiozních pohledávek, zejména u záchytné protialkoholní stanice

- snaha zlepšovat prostředí pacientů modernějším vybavením lůžkových stanic (ložnic a vyšetřoven)
- tendence v rozsahu vyšší údržby a oprav budov, zařízení, komunikací a parku
- základem zlepšeného hospodářského výsledku bylo zpeněžení zdravotnických služeb s dosahováním vyšších zdravotnických výkonů ve všech odbornostech péče
- v celé nákladové oblasti je prováděno výběrové řízení na dodávky a služby.

Hospodaření PNB je sledováno podle jednotlivých činností a podle jednotlivých nákladových středisek. V nákladech v roce 2019 byla utlumena činnost tvořeného CDZ. Příprava jeho provozu činila 3,5 mil.Kč v objektu Jugoslávská. Další ztrátová NS dosáhla předpokládaných parametrů, zejména přijímací záchytná stanice a příjmové stanice pro složitější psychiatrické diagnózy. Všechna lůžková oddělení dnes již vykazují žádoucí a zlepšený technicko-provozní stav, prostor pro pacienty podle vyhlášky MZ č. 92/2012Sb. ložnice o 2 – 5 pacientech, apod. Předpokládaných výkonů nebylo dosaženo v ambulantních výkonech a v některých SVLS (vyjma přijímací ambulance a doléčovací ambulance). PNB každoročně vydává vnitroustavní ceník, který reflektuje výkony pro MZ, MPSV, MV a další rezorty a zejména vnitropodnikové ceny pro jednotlivé výkony a nákladová střediska, a je dodržován.

Ve spotřebě materiálu a DHM pokračuje trend v modernějším lůžkovém vybavení a zdravotnických pomůckách, zvýšeným důrazem na nákup modernějších OOPP a hygienických potřeb, čistících potřeb, potřeb pro IT a vybavení počítačů, telefonizace, osvětlení společných prostor, prvků EPS pro ochranu pacientů a personálu.

Ve spotřebě energií přes nárůst cen u centrálního soutěžitele, bylo důraznými opatřeními ve spotřebě dosaženo úspory 0,5 mil.Kč a to vlivem sledování spotřeby na odběrných místech (plyn, el.energie).

V ekonomice lékárenské služby bylo dosaženo příznivého stavu hrubým hospodářským výsledkem v obratu lékárny ve výši 1.545 tis.Kč. Na tom se podílí jak lékové limity, tak spotřeba SZM a rukoproděj v lékárně.

V údržbě a opravách dosáhly náklady 31.259 tis.Kč. Trendem je udržet bezporuchový provoz budov, vnitřních zařízení, sítí voda-topo-elektro, vnitřních komunikací, parkové zeleně, údržby venkovních komunikací, oprav sanitárních předmětů, obslužných zařízení na lůžkových stanicích. Lze očekávat, že v souvislosti s modernizací IT techniky, nároků na služby, nových technologií při práci s pacienty, budou náklady na údržbu a opravy (včetně zadávané údržby) permanentně vyšší.

V ostatních službách rostou náklady v úklidových službách a BTK. V části služeb jsou nahrazovány nedostatkem vlastních zaměstnanců vlivem neatraktivnosti těchto povolání, nároky na rozšiřování služeb po stránce bezpečnosti a hygieny (včetně DDD), rozvožů a zásobování v rozlehlosti areálu PNB. Náklady zde dosáhly 36.754 tis.Kč a z hlediska nákladové struktury vykazují trvalý růst a je třeba s tím uvažovat i nadále.

Ve mzdové oblasti a celkových osobních nákladech bylo dosaženo předepsaného růstu a to i přesto, že se zvýšil celkový stav zaměstnanosti na 627 zaměstnanců. Z hlediska kolektivního vyjednávání bylo i v roce 2019 dosaženo sociálního smíru. Přípomínky se vyskytovaly u neatraktivních pracovních profesí (nízké výdělky a nízká vlastní reprodukce pracovních sil) na střediscích stravovacího provozu, prádelny, řidičů, ostrahy, úklidů, apod. V roce 2019 bylo dosaženo průměrného měsíčního platu v celé PNB ve výši 41.217 Kč. Celkově tak dochází ke zdražení živé práce. Osobní náklady (mzdy a platy, zdravotní a sociální pojistné, tvorba FKSP) dosáhly v roce 2019 celkově 71,55 % a tvoří tak modus všech nákladů. Kritéria tzv. mzdové regulace dle platných zásad byla dodržena. V celkovém hospodaření PNB růst osobních nákladů je kryt úsporami ve věcných nákladech.

Odpisy DHM a DNM ve svém vývoji plně odpovídají odpisovému plánu v účetních i daňových odpisech. Plánované investice v roce 2019 byly zabezpečeny a aktivovány (uvedeny do provozu). Financovány byly z vlastních zdrojů.

V oblasti vlastních výkonů, tržeb a výnosů je podstatná činnost ve zpeněžení vlastních výkonů od všech 7 zdravotních pojišťoven, především VZP. Bylo dosaženo v tržbách od ZP celkově 568.779 tis.Kč, což činí 95,7% všech tržeb a výnosů. Problémy činila složitost v uplatňování jednotlivých druhů tržeb z hlediska zvyšující se pracnost úhradové vyhlášky a složitost ve vyjednávání s jednotlivými ZP. Bylo nutno vyvinout trvalý tlak na objektivní výši úhrad u všech ZP. Nejinak tomu bylo v ostatních druzích výnosů a tržeb, zejména u nepojištěnců, cizinců a dalších žádoucích výnosů (viz výsledovka účty 609 a 649). Pozitivní je vývoj hrubého zisku v lékárenské službě.

Stav pohledávek ke konci roku 2019 činil v netto výsledcích 60.068 tis.Kč a je vyšším oproti roku 2018 o 10.250 tis.Kč a je způsoben pohledávkami za ZP ve výši 4.324 tis.Kč, ostatním dlužníky (včetně ZS, bezdomovců, cizinci) ve výši 5.926 tis.Kč. Zde PNB využívá všech (i právních) prostředků k vymáhání. Za rok 2019 bylo odepsáno těchto pohledávek ve výši 3.481 tis.Kč (především z nedobytnosti za klienty ZS).

Stav závazků ke konci roku 2019 dosáhl 79.618 tis.Kč. Všechny jsou krátkodobého charakteru. Oproti roku 2018 jde o růst o 2.059 tis.Kč, což odpovídá obratu PNB a není nijak výrazný. To proto, že likvidita PNB operativně byla v průběhu celého roku příznivá, stejně tak C-F.

V oblasti změn ve stavu majetku nedošlo v roce 2019 k významnějším změnám. Plánované akce byly dokončeny, rekonstrukce výtahů a nákup Rtg byly převedeny k financování z části dotace MZ do roku 2020, viz úpravy registrace těchto 2 akcí (obnova) ve výši 2.432 tis.Kč. Z vlastních odpisů byly pořízeny investice ve výši 1.010 tis.Kč.

V oblasti vedlejší hospodářské činnosti je dosaženo pozitivního hospodářského výsledku, i v jednotlivých činnostech a dle očekávání s mírným ziskem na podporu hlavní činnosti a majetkově nezasahuje do aktiv ani pasiv.

Poskytnuté finanční prostředky dosáhly v roce 2019 výše 1.817 tis.Kč. Skládají se z příspěvku neinvestičního výdaje MMB (města Brna) na protidrogovou scénu ve výši 1.411 tis.Kč a 406 tis.Kč na místa rezidentů (lékařů) od MZ. Využití finančních prostředků bylo účelově úplné a byly o tom podány zprávy MMB a MZ.

Celkový počet zaměstnanců dosáhl 627 v přepočteném stavu na nástupy. Představuje :

- 54,3 lékařů
- 4,1 farmaceutů
- 222,1 sester
- 22,4 ostatních odborných zdravotnických pracovníků
- 14,7 psychologů
- 0,5 logopeda
- 10,2 fyzioterapeutů
- 1,5 biochemických inženýrů
- 8,8 zdravotnických asistentů
- 30,6 ošetřovatelů
- 10,7 řidičů
- 111,5 sanitářů
- 42,5 THP
- 92,8 dělníků.

Očekávaný vývoj hospodaření v příštím roce 2020

Rozpočet na rok 2020 je sestaven jako vyrovnaný. Lze očekávat nárůst osobních nákladů (viz platovka k 1.1.2020), je rozpočtem plně pokryt. PNB bude realizovat postup určený a schválený dle Transformačního plánu a rozpočtu CDZ, tj. Rozhodnutí MZ o poskytnutí dotace č. 26/7037/2019 dle přípisu ředitelky OEFI ze dne 28.1.2020, č.j. MZDR 42520/2019-8/EFI (dále viz pilotní projekt CDZ). PNB na rok 2020 předpokládá celkové tržby a výnosy ve výši 612.267 tis.Kč, ve stejné výši předpokládá náběh nákladů a výdajů.

Z hlediska struktury výnosů a tržeb připadá na:

- tržby ze zdravotního pojištění	94,7%
- výnosy z transferů	1,8% (v tom CDZ, rezidenti, MMB drogy)
- ostatní druhy výnosů (vč. lék. služby)	3,5%

PNB v roce 2020 předpokládá v nákladech a výdajích:

- ostatní náklady	73,2%
- spotřeba energie	2,7%
- spotřebované náklady	10,0%
- opravy a udržování	40,0%
- spotřeba léků a SZM	1,0% (v nákupních cenách SÚ 504)
- odpisy	1,8%
- nakupované služby	6,1%
- ostatní	1,2%

Z výsledku hospodaření roku 2019 a vyrovnaného rozpočtu roku 2020 vyplývá, že PNB neočekává žádném podstatnější výkyvy v hospodaření. Složitější je trvale administrativa a důsledky úhradové vyhlášky na rok 2020 v jejím pracnosti s jednotlivými zdravotními pojišťovny.